

BESZÁMOLÓ
a Szerzői Jogi Szakértő Testület
2007. évi működéséről

I. A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezeti és működési rendje

1. A Szerzői Jogi Szakértő Testületet (a továbbiakban: a Testület) az 1999. szeptember 1.-ig hatályban volt régi szerzői jogi törvény (az 1969. évi III. törvény) hozta létre. Feladatait, szervezeti és működési rendjét az említett napon hatályba lépett új szerzői jogi törvény (az 1999. évi LXXVI. törvény; a továbbiakban: az Szjt.) részben újraszabályozta (ld. az Szjt. 101.-105. §-át).

2. Az Szjt. 101. §-ának (1) bekezdése szerint a Testület a Magyar Szabadalmi Hivatal (MSZH) mellett működik. A testület tagjait az igazságügy-miniszter a nemzeti kulturális örökség miniszterével egyetértésben ötéves időtartamra nevezi ki. A legfeljebb kétszáz fős Testületnek, illetve a Testület tizenöt tagú elnökségének és elnökének a kinevezésére vonatkozóan a Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: a Korm. r.) 2. és 3. §-a tartalmaz további rendelkezéseket.

3. E rendelkezésekkel összhangban, került sor 2000. május 11.-én a Testület, a 15 tagú elnökség és az elnök kinevezésére. Így e kinevezések hatálya az Szjt. 101. §-ának (1) bekezdése szerinti öt év elteltével, 2005. május 11.-én járt le. 2005. június 12.-én nevezte ki dr. Petrét József miniszter úr az új összetételű Testületet, annak elnökségét és elnökét. Mind a 200 tagú Testület, mind a 15 tagú elnökség mintegy egyharmadában újult meg az előző ötéves időszakhoz képest. Az igazságügy-miniszter úr ismét alulírott id. dr. Ficsor Mihályt nevezte ki a Testület elnökének.

4. 2005-ben megtörtént a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet módosítása is. A részben eljárási kérdések, részben pedig a díjfizetéssel kapcsolatos elszámolási és közteherviselési problémák rendezését célzó módosítási javaslatokat 2005. szeptember 28.-án fogadta el a Kormány (a módosítást a 204/2005. (IX. 28.) Korm. rendelet foglalta magában).

5. A Testület elnöksége 2005. november 24.-i ülésén hozta összhangba Ügyrendjét a fentebb említett rendeletmódosítással és az MSZH megváltozott pénzügyi helyzetéből fakadó követelményekkel.

II. Elnökségi ülések

6. 2007 folyamán a Testület a fentiekben említett rendelkezéseknek megfelelően és személyi összetételben működött. Az elnökség, amelynek ülését a Korm. r. és az Ügyrend szerint évenként legalább egy alkalommal kell összehívni, két alkalommal tartott ülést (március 23.-án és szeptember 19.-én). Ezeknek az elnökségi üléseknek a jegyzőkönyveit az 1. számú melléklet tartalmazza.

*III. Megkeresések, illetve megbízások és az azok alapján
született szakértői vélemények*

7. Az Szjt. 101. §-ának (1) és (3) bekezdése, illetve a Korm. r. 1. §-a alapján, a Testület szerzői jogi jogvitás ügyekben felmerülő szakkérdésekben a bíróságok és más hatóságok

megkeresésére, illetve a felhasználói jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésekben peren kívüli megbízás alapján járt el.

8. 2007-ben 44 szakértői megkeresés érkezett az SZJSZT-hez, ami némi növekedést mutat a 2006. évi ügyszámhoz (42) képest. A 2007-re áthúzódó, 2006-ban érkezett megkeresések és megbízások száma 3 volt (2006-ban 6), míg a korábban megkezdett ügyek pótmegkereséseire 2007-ben adott szakvélemények száma 5 (2006-ban ugyancsak 5).

9. A szakértői véleményt kérő megkeresők és megbízók körét elemezve megállapítható, hogy a legtöbb megkeresés továbbra is bíróságoktól érkezett. A megkeresők szerinti ügymegoszlás adatai nagyságrendileg megegyeznek a tavalyi összesítésben foglaltakkal.

<i>Megkeresők, megbízók</i>	<i>Ügyek száma</i>
Bíróságok	21
Rendőrhatóságok	7
Egyéb állami szervek	2
Szakmai szervezetek	2
Magánszemélyek, magánszervezetek, ügyvédi irodák:	12
Megkeresések és megbízások összesen:	44

10. A 2007-ban érkezett megkeresések és megbízások a szerzői jog és kapcsolódó jogok igen széles spektrumát fogták át. Figyelemre méltó tendencia a (szak)irodalmi művekre vonatkozó megkeresések növekvő száma, a digitális műsorterjesztés jelentős súlyú, szerzői jogi összefüggéseit érintő megbízások feltűnése, illetve a szoftvereket, adatbázisokat érintő kérdések visszaszorulása.

<i>Szakterület</i>	<i>Ügyek száma</i>
Szakirodalom, tanulmányok, könyvkiadás, e-könyv	9
Zenei művek	1
Grafika	4
Cikkek	1
Fotóművészet	5
Jelmez- és díszletterv	1
Iparművészet alkotás	2
Térképművek	1

Software	4
Építészet	3
Műszaki tervek	1
Lapkiadás	1
Filmművészet/filmelőállítói teljesítmény	2
Televíziós műsorszolgáltatás	2
Visszavonva vagy visszautasítva	7
Összesen:	44

11. A megkeresések és megbízások teljes listáját a 2. számú melléklet tartalmazza.

IV. Tervezetek véleményezése

12. A Testület több jogszabálytervezetet és szakmai előterjesztést véleményezett 2007-ben (így különösen az új Polgári Törvénykönyv koncepcióját; a feketegazdaság elleni hatékonyabb fellépés érdekében a Hamisítás Elleni Nemzeti Tanács létrehozataláról szóló kormány-előterjesztést és a Nemzeti Audiovizuális és Média Stratégia szakmai vitaanyagát).

V. Jelentősebb ügyek

13. A 3. számú mellékletben nyolc olyan szakértői véleményt reprodukáltunk, amelyek az érintett jogi kérdések tekintetében vagy egyébként jelentősek voltak, s amelyek alkalmasaknak látszanak a Testület elé kerülő ügyek jellegének a bemutatására.

14. Az SzJSzT 40/06. sz. ügyben még az előző év végén érkezett a Fővárosi Bíróság megkeresése, de az eljáró tanács már 2008-ban alakította ki a szakértői véleményt. A megkeresés arra vonatkozott, hogy a Paksi Atomerőmű blokkjának újraindításához kapcsolódó eljárás során készült szakértői vélemények szerzői jogi oltalom alá tartozó műveknek minősülnek-e, és hogy azoknak a Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) nevű szervezet részére, tanulmányozás céljára való rendelkezésre bocsátása megtagadható-e a szerzői jog alapján. Az eljáró tanács az első kérdésre igenlő, a másodikra pedig tagadó választ adott.

15. Az SzJSzT 18/07. sz. szakértői véleményt annak bemutatására választottuk, hogy milyen kísérletek történnek néha a szerzői jogi védelem kiterjesztésére – és ezáltal annak felhígítására. A Csongrád Megyei Bíróság előtt folyó perben a felperes egy parkolójegy szerzői jogi védelmét szerette volna igazolni, amivel az eljáró tanács nem értett egyet. Megállapította ugyanakkor a tanács a szerzői jogi védelem meglétét a parkolási rendszer összetevőiről szóló tanulmány, mint szakirodalmi mű tekintetében, s utalt arra, hogy ugyancsak szerzői jogi védelem alatt állhat a rendszer működését biztosító számítógépi program (az utóbbi azonban nem képezte a per és a megkeresés tárgyát).

16. Az SzJSzT 21/07. sz. szakértői véleményt a Magyar Lapkiadók Egyesülete peren kívüli megkeresésére adta a Testület. Az Egyesület a reprográfiai többszörözésért járó díjigény jogosultjainak körére vonatkozóan tett fel kérdéseket. Főleg az a kérdés kívánt körültekintő

elemzést, hogy a napilapok kiadóit is megilleti-e a díjigény. Mint ahogyan ez az 1. sz. mellékletből is kitűnik, a Testület Elnöksége is foglalkozott ezzel a kérdéssel (ld. a 2007. szeptember 9.-i elnökségi ülés jegyzőkönyvének 6. pontját) és megállapította, hogy „ellentmondás van az Szjt. 21. §-ának (1) és (6) bekezdése között, amelyet törvénymódosítással indokolt feloldani.” Ezzel az eljáró tanács tagjai egyetértettek. Az Elnökség állásfoglalását követően a tanács a következőket állapította meg: „A kiadói díjjogosulti körbe... a napilapot kiadók a 21. § (1) bekezdése alapján nem tartoznak bele...Az eljáró tanács szükségesnek tartja megjegyezni, hogy az Szjt. 21. § (1) bekezdésére vonatkozó fenti jogértelmezés a jogszabály szigorú értelmezésén alapul, tekintettel arra, hogy az Szjt. a szerzők jogaira vonatkozó szabályokon kívül kiterjesztő értelmezésre nem ad lehetőséget. Ezért a díjra jogosult kiadók körét a jogszabály szövegében szereplőkön kívül más szervezetekre nem lehet kiterjeszteni. Ugyanakkor az eljáró tanács álláspontja szerint indokolt lenne az Szjt. 21. §-ának felülvizsgálata, hiszen semmi nem indokolja a hatályos jogszabály szerinti különbségtételt, hogy míg a folyóirat kiadóknak a folyóiratban megjelent művek szerzőivel együtt biztosítja a törvény a díjigényt, a napilapokban megjelent művek kiadói a szerzőkkel ellentétben nem részesülnek reprográfiai díjban.”

17. A Fővárosi Bíróság megkeresésére készült SzJSzT 28/07. sz. szakértői vélemény a „filmelőállító” fogalmával foglalkozott, különösen a koprodukciós és a megrendelésre készült filmalkotások tekintetében.

18. Az SzJSzT 31/07. sz. szakértői vélemény az Artisjus Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület által feltett kérdésekre válaszolt egyes internetes televíziós műsorszolgáltatási formák, az un. IPTV („Internet Protocol TV”) szolgáltatások tekintetében. A legnagyobb körültekintést igénylő kérdés az volt, hogy miként lehet megítélni a „PVR” („personal video recorder”) szolgáltatást. Ennek az a lényege, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltató minden előfizető számára elkülönít a saját szerverén egy tárfelületet, amelyen az előfizető rögzítheti a televíziós programokban szereplő műveket – általában filmeket – s azokat tetszés szerinti időben hívhatja le megtekintés vagy saját eszközön való rögzítés céljára. A kérdés arra vonatkozott, hogy az ilyen PVR szolgáltatás alapján történő rögzítés szabad magáncélú többszörözésnek minősül-e. Az eljáró tanács erre a kérdésre – az ebben a témában eddig született külföldi (amerikai és német) bírósági ítéletekkel összhangban (de az azokban foglaltaktól részben eltérő indokokkal) – nemleges választ adott.

19. Az SzJSzT 36/07. sz. szakértői véleményben, a Vas Megyei Bíróságnak a szakirodalmi művek digitális formában való internetes felhasználásával kapcsolatos kérdéseire válaszolt a Testület. A vélemény részletesen kimutatta, miért tévesek azok a meglehetősen széles körben elterjedt hiedelmek, hogy a digitális formátumú, internetes felhasználásokra, illetve azokra, amelyeknek nincs haszonszerzési céljuk, nem terjednek ki a meglevő szerzői jogi szabályok. Foglalkozott a vélemény azzal is, miként állapítható meg, hogy a jogosult szabad felhasználást kíván engedélyezni egyes olyan felhasználásokra, amelyek egyébként engedélyhez és díjfizetéshez kötöttek.

20. Az SzJSzT 43/07. sz. szakértői vélemény is egy, a digitális technológia által lehetővé tett új felhasználási móddal foglalkozott. Megállapította, hogy az analóg televíziós műsoroknak a megkeresésben leírt módon való digitális formában történő egyidejű, változatlan és csonkítatlan továbbközvetítése ugyanúgy kötelező közös jogkezelés alá tartozik, mint az analóg formában való ilyen továbbközvetítés.

21. Az SzJSzT 44/07. sz. szakértői vélemény a Magyar Turizmus Zrt. megkeresésére készült. Az eljáró tanács nemleges választ adott arra a kérdésre, hogy helytálló-e egy dalszövegíró állítása, amely szerint az „Itthon otthon van” turisztikai programajánló címe sérti az említett szerző szerzői jogait, akinek egyik dalszövegében a „mert itthon otthon vagyok” sor szerepel.

Budapest, 2008. április 3.

id. Dr. Ficsor Mihály,
a Testület elnöke

Mellékletek: 1) A 2007-ban tartott elnökségi ülések jegyzőkönyvei
2) A megkeresések és megbízások listája
3) A beszámoló 13. pontjában említett jelentősebb ügyekben elfogadott szakvélemények

* * *

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 5. §-ának (3) bekezdésében foglaltak alapján a Beszámolóval egyetértek.

Budapest, 2008. április „ „.

Dr. Bendzsel Miklós,
a Magyar Szabadalmi Hivatal
elnöke